

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita P. Balthassaris Alvarez, Societatis Iesv Religiosi

Puente, Luis de la

Coloniae Agrippinae, 1616

Cap. XVII. Suis exhortationibus magnum fecit fructum in multis
sæcularibus, ac Religiosis personis

urn:nbn:de:hbz:466:1-42916

CAPVT XVII.

EFFICACIBVS SVIS EXHORTATIONIBVS MAGNUM FECIT FRUCTUM IN MULTIS SECULARIBVS, ac Religiosis personis.

ALIVD genus armorum quibus P. Balthassar utebatur ad animas expugnandas, erat efficacia, & spiritus, quo exhortationes de rebus spiritualibus faciebat: quamvis D. N. cuius iudicia in distribuendis talentis & gratijs gratis datis sunt occultissima, non dederit ei talentum, vt è suggestu concionaretur, quemadmodum multis alijs concionatoribus: vt haberet aliquid ex quo humiliaretur, & alijs cederet: ideoque ex humilitate noluit hoc ministerium obire in locis frequentioribus. Cuius defectum suppluit Deus per insignes alios concionatores, qui magnum ex eo munere fructum adferebant; & plurimos attrahebant ad Collegium, vt ipsum Patrem cognoscere possent. Quare cum ipse Rector esset Collegij Merinensis, prospexit Deus, vt eo mitteretur concionator P. Baptista Saptius, quem Deus ad excelsam adeo & iucundam euexerat orationem, vt ipse P. Balthassar in quadam occasione ex eius ore audiret: si quidquid solatijs Deus in terra fecit in vnum coniungeretur, essetque æternum, se tamen totum illud facile com-

commutaturum, vel pro vno horæ quadrante
 ius gratiæ, ac fauoris, quem Deus illi exhibebat
 item: si certò sciret, se per integrum diem non
 moriturum; dolor huius cognitionis sufficeret,
 ad vitam sibi adimendam. Ex quo apparet eius
 amoris magnitudo erga Deum: siquidem tam lo-
 signes ab eo fauores in hac vita accipiens, ita
 debet desiderio videndi & fruendi eo, quem tan-
 to opere diligebat: vt certa vel vnius diei dilatio
 tantum illi cruciatum & dolorem esset allatura.
 quamuis postea Deus (qui nouit suos electos, in
 ea re mortificare, quam ipsi plurimi faciunt, ma-
 ximè desiderant, & grauius sunt laturi) eam po-
 nam dederit deglutiendam: quia multo antea
 reuelauit diem & horam obitus sui. Et in suo
 breuiario scriptum inuenit: tali die, & tali hora
 morieris; vide, quomodo viuas: & ita verè vixit,
 vt mors eius valde fuerit foelix, & preciosa. Hic
 vir sanctus, magna familiaritate fuit Patri Bal-
 thassari coniunctus; tantam habuit de eius Spiri-
 tu opinionē, vt Tyronibus diceret: habetis Ma-
 gistrum non solum virtute præditum; sed ipsam
 met virtutem. Conueniebant aliquando vter-
 que simul ad agendum de Deo, mutuò seipso
 inflammantes cum tanto Spiritu in amore diui-
 no: vt quidam sæcularis Doctor audiens illos a-
 liquoties colloquentes, dixerit, videri sibi eos
 euasisse in quosdam Seraphinos. Hoc feruore
 coeperunt seipso mutuò adiuuare in iuuandis
 animabus. Nam P. Baptista feruentibus suis con-
 cionibus totam domum Auditoribus replebat,
 faciens extraordinarium in animabus fructum;
 & stu-

& stupe-
 bus viti-
 teneban-
 exstimu-
 cum hi-
 feruore
 tionibus
 audien-
 dum v-
 semper
 ipsa au-
 dictum
 virtut-
 rebit.

R
 Patre
 lem a
 menti
 illum
 Sanct
 visita
 num
 eius p
 tela
 rauit
 pi il
 si in
 suum
 tius
 prox
 rarif
 lius
 qui

& stupendas multarum Conuerfiones, quæ graui-
bus vitijs, & illicitis cōtractibus valde implicatę
tenebantur; eas verò, quæ perfectioni studebant
exstimulabat, vt progressum in ea facerent,
cum his autem peculiariter agebat P. Balthassar,
feruorem illis addens, & suis de Deo exhorta-
tionibus promouens; multis in erdum ad eas
audiendas in templum conuenientibus; inter-
dum verò priuatim eum singulis colloquendo:
semper tamen cum tanto spiritus feruore, vt
ipsa audientium corda permutaret; & vt suprà
dictum est, igne quasi malleoque illos cælans, in
virtutibus perficeret, vt subiectis exemplis appa-
rebit.

REFERENTE quodam graui ex nostris
Patre cōgnitum est: cū virum quendam nobi-
lem ægotantem ex inordinato, adeoque vehe-
menti cuiusdam foeminae amore, (qui tandem
illum ad sepulchrum deduxit;) ægotantem
Sanctus Pater Balthassar, Deo ita disponente,
visitaret; tanta eum vi verborum, & ratio-
num efficacitate cum eo locutum esse, vt cor
eius penetrarent; essentque tanquam gladij, &
tela quædam, quibus eius vita, quamdiu du-
rauit, continuè transfigeretur: Cū enim tur-
pi illo amore, viuens vreretur: (etiam-
si intellexisset, se euasurum, si furentem
suum appetitum expleret) mori tamen po-
tius veller, quàm Deum offendere, &
proximum scandalizare: quod procul dubio
rarissimum est; magnumque testimonium il-
lius ignis, quo in virtute Dei Pater loquebatur,
qui tantum cælestis amoris ignem in illius
nobilis

nobilis corde efficere potuit, ut vehemētem ad carnalem amorem reprimeret. Ex quo etiam apparet, quā ratione omnis a *dilectio* dura sit, ac *ut sicut mors*; siquidem turpis mortem adfert corporis; honesta verò, & studiosa, hanc acceptat, & amplectitur, ne vitam perdat spiritualem.

EADDEM efficacitate effecit alias mutationes in aliquibus adolescentibus diuitibus ac robustis Metinensibus, quos impulit Societatem ingredi, qui tamen adeo erant ab his cogitationibus remoti, ut hastiludijs potius, alijsq; Equitum exercitijs attenderent, quā de ingredienda Religione cogitarent. Inde vocauit Deus Patrem Gabrielem Duennium, & postea etiam eius fratrem Bernardum: qui insperata sua mutatione, & ingressu in Societatem Oppidum illud plurimum edificauerunt, & vterq; in Societate mortuus est cum magno patientiae & humilitatis exemplo, quod prae-buerunt in multis morbis, & imbecillitatibus, quas sunt perpeffi, & nominatim Bernardus, qui etsi multis, ac grauib; etiam ab ipso Tyrocinio esset affectus, non tamen efficere potuerunt, ut ad delicias, quibus semel renunciauerat, reuertetur; eligens potius in doloribus & cruciatibus, & multis etiam opprobrijs habitare in domo Dei, quā in mundi Palatijs, cum delicijs & voluptatibus.

IBIDEM peruenit profuitq; multis mercatoribus, & negotiorum gestoribus, tunc Metinensibus: quibus persuasit, ut in medio tot externarum occupationum, tempus aliquod interioribus darent, exercentes se aliquanto tempore in oratione; & agentes cum Domino D.N. de sa-
lute

lute suarum animarum: Eorum vnus fuit Asensius Gallianus ditissimus ac potentissimus: quem familiari sua conuersatione valde reddidit exemplarem. tantumque ille in Oratione, & familiaritate cum Deo profecit, vt diceret: ego hominibus Societatis non Orationem, sed Obedientiam inuideo; nam, negotiorum tumultu expedito, ascendebat ad Oratorium, quod domi suæ habebat: dicebatq; Deo: Domine huc venio, vt quiescam tecum: quem etsi Dominus, cælestium consolationum abundantia visitaret: dolebat tamen, deesse sibi thesaurum illum, quo Religiosi gaudent, eò quòd omnia sua facere possint ex Obedientia, ac directione Prælati, Patrisque Spiritualis, quem semper ad manum habent, quo tamen modo ipsi licebat, defectum hunc supplebat, obediendo suo Confessario; multisque Eleemosynis largiendis; diuitijs scilicet quærens amicos, qui eum reciperent in æterna tabernacula. Inter alias autem pias Eleemosynas, dedit Collegio præclarum & splendidum tabernaculum, ad solennia sanctissimi Sacramenti, cui erat valde deuotus, celebranda. Licuisset aliarum personarum huius generis mutationes referre; sed eas, quod huic sint similes, prætereo, contentus quendam referre, qui, cum se per octiduum ad exercitia facienda in domum nostram recepisset, tantum ei luminis Deus impartiuit, vt videretur sibi, eò usque non sciuisse viuere; ac proinde tunc viuere incipere: antea enim negotia eum implicatum, & quasi præstigiatum tenuerant; tunc autem Oratio dedit ei cor liberum, & extricatum, vt etiam in ipsis negotijs cum quiete quadam viueret.

N

Hoc

Hoc spiritu caelestique agendi modo P. Balthassar plurimos ex varijs Statibus sensim lucrabatur, qui ad ipsum in domum nostram ordinari veniebant; & ipsemet ad illos, semel tantum in septimana ibat, modo hos, modo illos visitans; sic ad finem anni omnibus satisfaciebat. Exhibebat tamen alias ad omnes, qui de rebus conscientie aliquid cum ipso conferre volebant; aut cum ipse id ad bonum animarum ita expedire iudicabat. In quo genere stupendum quiddam ei euenit cum quadam honorata valdeq; pia muliere, quae aspirans ad profectum in virtute, cupiebat, ad nostram domum, Confessionis causa ordinari accedere, quemadmodum aliquando fecerat, eò quòd ceperiretur, se ibi voti sui compotè fieri. Sed vir eius & cognati parum ad Societatem affecti illam retrahebant; & si quando intelligebant, illam eo iniussu: verbo & opere illam vexabant. Inspiratione igitur diuinæ accessit ad P. Balthassarem pro remedio, rogans, vt semel in domum ipsius veniret, virumque suum visitaret. Annuit Pater, & ad diem decretum conuocauit illa omnes cognatos, à quibus impediatur, ignaros, in quem finem conuocaretur; quibus simul existentibus, ingressus est P. Balthassar; & salutatione praemissa, coepit loqui de Christo Domino, & quam meritò debeamus illi seruire: adeoq; praecleara, & tanto feruore, ac vi locutus est, vt omnes fecerit flere; eosq; ita mutauerit, vt ad Societatem valde affecti remanerent: nec solum imposterum foeminam illam à pio suo desiderio non retardarunt; sed eius potius exemplum secuti, statuerunt frequenter cōfiteri, & cōmunicare. Ad hoc fuit admirabilior alia mutatio, quam fecit cum iter facies transiret per quoddam Religiosorum Monasterium:

steriū: in quo erāt aliqui ipsi noti: Nā petētib. illis
ab ipso; vt ad omnes simul exhortationē aliquam
haberet, Pater annuit: tātaq; vi est locutus, vt om-
nib. omnino, nullo excepto persuaferit, vt per o-
ctiduū ad spiritualia Societatis exercitia faciēda
se reciperēt; & in Oratione mentali, spirituali le-
ctione, & consciētiae examine, sese occuparēt: mā-
sitq; ipse cum eis, cū licētia P. Prouincialis, tradi-
turus eis ipsa exercitia: quibus, & exhortationib⁹,
quas octo illis diebus saepe fecit, aded fuit eorum
profectus notabilis, & copiosus, vt eorū Prouin-
cialis, vir valde insignis, hoc audiēs, statim ad eos
venerit, vt re ipsa experiretur, quod audiuerat: qui
cernēs: tātam quietē, recollectionē, silentiū, & in
omnibus exactā promptitudinē, valde obstupuit;
eosq; exstimulans, vt in benē cōceptis alacriter, &
seruēter pergerēt, visitauit P. Balthassarē, seq; ipsū
& omnes suos Religiosos cū magna animi gratitu-
dine ipsi obtulit, cupiēs & ipse eius esse discipul⁹.

Hæc sunt, quæ Dei omnipotētia, & ministro-
rū sanctitatē, quorū operā ad ea præstanda vitur,
vehementer extollūt. Hæc (inquit Cassianus) sunt *Col. 12. t. 12.*
opera, in quib. agnoscitur, ac deprehēditur, quā
mag⁹ sit Deus: cū scil. experimur, vel propriū, vel
aliorū cor ita mutari, vt ex superbo fiat humile; ex
auaro, liberale; ex propēso ad delicias, valde poe-
nitēs; ex ignauo ac tepido, diligēs, ac fernēs: & cer-
to quodā modo mai⁹ est miraculū, tepidū hominē
in seruētē cōmutari, quā improbū in bonū; impro-
bus. n. videt suā malitiā, quæ omnib. displicet, & ab
omnib. improbatur; & ipse nouit, nisi emēdet se,
nisi cōuertatur, se fore dānādū: at tepidus videtur
sibi, vtcūq; bon⁹; & quāuis tardē p̄grediatur, putat

N 2

se esse

se esse securum ac propterea non tanti facit, quod
in sua tepiditate permaneat. Ita protestatus est S.
Bernardus quibusdā Religiosis, qui similem fe-
cerunt mutationem. *Digitus, inquit, Dei est hic,*
qui operatur facile, & salubriter mutat, non iam
ex malis bonos, sed ex bonis meliores faciens. O si
mihi licuisset per locum, ubi estis vos transire, &
visionem hanc grandē videre; volo enim, vos scire,
non minus admirabilem esse hanc secundam pro-
motionē, quā fuerit mutatio illa prima à saeculo
ad Religionē. Facilius enim multos saeculares in-
uenietis, qui mutantur in bonos; quā vnum Re-
ligiosum, qui mutetur in meliorē. Rara quis inter
ra, quod ex gradu virtutis, ad quem quis peruenit
in Religionē, vel modicū vterius progrediatur.
Hac S. Bernardus. Et haec fuit singularis D. N. gra-
tia in P. Balthassarem, ut efficaci suo verbo non tam
peccatores iniustos; quā iustos in meliores con-
uerteret: efficiens, ut tardum gressum, in quo quo-
dammodo haesitauerant, detestati, feruentiori
passu progredierentur.

EUNDĒM fructum faciebat exhortationibus
suis in nostris domesticis, cuiusq; hebdomadae Fe-
ria sexta iuxta receptū morē. Et in prima quā fe-
cit factus Rector Collegij Metinensis tanto spi-
ritu est locutus, ut flāmmas ignis videretur in sin-
gulorum pectora immisisse, tātumq; feruorem ex
ea hauerūt, ut per multos menses durauerit, quē
ipse subsequētib; exhortationibus etiam renou-
abat. Quidam inter alios ibi habitantes, vir ali-
cuius authoritatis, sed proprii iudicii aliquo mo-
do tenax, dicebat: vna eius exhortatione, aut spi-
rituali conferentia se ita doceri, ac moneri, ut
alius

alius ex ea exiret, quam esset ingressus. Et similis
 alius Pater sese illi subiecit, ac dedit, dicens:
 pareamus illi, vtpote homini magnæ orationis,
 & cui Deus fauet. Et ego ipse hoc testari pos-
 sum exijs, quæ Metinæ sunt gesta. quod primam
 exhortationem in Societate audiuerim ab ipso
 Patre Balthasare quadam feria sexta ante nata-
 le Domini transiens aliò per illud Collegium:
 in qua exhortatione tanta vehementia est locu-
 tus, vt valde ego admirarer: tantoque spiritu
 aliquas sententias attulit, vt in hodiernum diem
 mihi profuerint. Ipsa verò nocte Natalis Domi-
 ni cecinit ipse Sacrum; & conuersus cum San-
 ctissimo Sacramento in manibus, vt fratres no-
 stros, multosque alios sæculares, qui conuene-
 rant, communicaret: breuem etiam fecit exhor-
 tationem cum magna teneritate, ac deuotione,
 exhortans nos ad amorem, & reuerentiam illius
 Domini, quem habebat præsentem. Hic mox tunc
 erat in vsu, sed postea iudicatum est, expedire, hu-
 iusmodi exhortationes in aliud tempus reijcere.
 Et ego etiam reijcio quas ad Tyrones habebat, ad
 locum proprium inferius. In ipsis etiam verbis
 miram habebat efficaciam ad corda turbata pa-
 canda: & tantam iam auctoritatem obtinuerat, vt
 vel vna eius ratio sufficeret, ad Auditores pacan-
 dos, quemadmodum in multis casibus postea re-
 ferendis apparebit, qui in alijs etiam locis eue-
 nerunt.

In ipso Metinensi Collegio euenit, vt quidam
 sæcularis ingressus ad exercitia Societatis pera-
 genda, cum ad meditationem de Inferno perue-
 nisset, adeò efficaciter horrendas Dæmonum fi-
 guras

guras conceperit, ut ratus, cubiculum esse plenum
 Dæmonibus; magna furia instar alicuius deliria-
 ctus, surgens arriperet gladium, quem secum ac-
 tulerat, eoque nudato, media nocte exiret per to-
 tum illud latus domus, feriens fortissime ipso-
 muros huc atque illuc, quasi Dæmones ipsos
 insequeretur, ut vulneraret: & sic peruenit ad
 cubiculum Patris Balthassaris, cuius ianua cum
 esset aliquantulum aperta, eò ingressus à dex-
 tris & à sinistris percutiebat. Pater hominem
 ex voce agnovit, & statim intellexit, quid esset, &
 vno verbo iussit illum quiescere; quod ubi furio-
 sus homo audiuit, ac recognouit, statim
 substitit: Surrexit Pater, & eius brachio ap-
 prehenso, fecit eum sibi in scamno asside-
 re, & paucis rationibus propositis, effe-
 cit, ut pacatus, & quietus in suum rediret cu-
 biculum.

DE NIQVE opinio eius Sanctitatis, & verbo-
 rum efficacitatis effecit, ut multi sæculares, &
 Religiosi Metinam se conferrent, ut cum eo de re-
 bus animarum suarum agerent. Alij, qui ali-
 bi prius eum nouerant, qualis fuit Magi-
 ster Daza, qui Abula Metinam veniebat, ut
 feruore, quem sancti huius viri colloquia, &
 rationes in ipso excitabant, spiritum suum re-
 nouaret; alij ex ijs quæ de eo audiebant: qualis
 fuit grauis quidam Religiosus ex sacro ordine
 Carthusiensium Frater Alphonsus Roblius, qui
 Pallantiam transiens, à quodam nostro Patre
 audiuerat, quanti fieret ab omnibus spiritus,
 quem Deus Patri Balthassari communicasset; &
 insigne eius talentum ad Societatis exercitia
 tradenda.

tradenda. Et quoniam ipse Frater Alphonsus cupiebat exercitia facere, contulit se Metinam, ut cum eo ageret. Et excepit me, inquit, tanquam Angelum e cælo, etiamsi aliàs valde esset occupatus: mansi ibi sexaginta diebus sub eius disciplina, possumque verè affirmare, quamvis cum multis insignibus & spiritualibus viris antea egissem: nullum tamen ita pectus meum, atque ipsum implevisse: in quo re ipsa agnovi magnum quendam spiritum cum excellenti in Deum fiducia. Et eodem nomine particularia alia referebat, quæ sibi cum illo agenti extra hanc occasionem acciderunt: quæ suis in locis inferius reddemus.

NON est tamen æquum præterire exactam rationem, quam Deus D. N. habebat in remunerando, etiam in rebus temporalibus huius servi, in rebus divini obsequij & bono animarum diligentiam, ut liberius ipse, & absque impedimento eis adesset: nam valde moderata sollicitudine, & cura ex parte sua, ad alimenta pro suo Collegio quærenda adhibita, prospiciebat illi liberaliter de omnibus necessarijs: implens hac ratione verbum illud: *b nolite solliciti esse dicentes: quid manducabimus, aut quid bibemus, aut quo operiemur?* scit enim Pater vester, quia his omnibus indigetis. querite ergo primum regnum Dei, & iustitiam eius, & hæc omnia adjicientur vobis. Cum enim P. Balchassar primo loco, summaque diligentia regnum Dei, eius Iustitiam, & Sanctitatem quæreret, non sibi soli, sed suis etiam omnibus, & Metinæ habitantibus ita Deus

b Matt. 6. 31.

rem totam dirigebar, vt mille vijs, Eleemosyna-
rum, & legatorum, ipso nihil tale quærente, Col-
legio benè prospiceretur: ita vt exiguis tunc redi-
tibus, nec contractis debitis, aleret sexaginta, aut
septuaginta Religiosos, qui numerus multo ma-
ior est, quàm ante ipsum, & post ibi alerentur. Et
in suis angustijs, quoniam diuinæ providentiæ
omnino confidebat: illa ei prospiciebat, & ex-
cessitatibus eripiebat: ita vt nesciens vnde, &
quomodo, se ab eis expeditum intelligeret.

CAPVT XVIII.

LABORES ET PERICULA, *Quibus in gratiam animarum se exposuit; & quædam insignes occasiones, in quibus magnam suam charitatem ostendit.*

NON generatur nec alitur spi-
rituales filij solis orationibus &
exhortationibus, aut literis et-
iam valde spiritualibus datis,
nisi etiam accedat defatigatio,
labores, & pericula, quæ susti-
nenda & adeunda sunt, ad eos
conuertendos, lucrandos, & conseruandos, ac
in omni virtute promouendos. Ideo enim de
mystica illa muliere in Apocalypsi (quæ
Ecclesiam & eius ministros referebat) di-
citur: a quod in vtero habens clamabat par-
turiens, & cruciabatur, vt pariat; & Apo-
stolus

^a Apoc. 12. 2.